

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA TRIBUNALULUI (Camera a opta extinsă)

7 noiembrie 2019*

„Drept instituțional – Parlamentul European – Decizie prin care se declară neeligibile anumite cheltuieli ale unui partid politic în vederea unui grant pentru anul 2015 – Decizie prin care se acordă un grant pentru anul 2017 și care prevede prefinanțarea a 33 % din quantumul maxim al grantului și obligația de a furniza o garanție bancară – Obligație de imparțialitate – Dreptul la apărare – Regulamentul financiar – Norme de aplicare a Regulamentului financiar – Regulamentul (CE) nr. 2004/2003 – Proportionalitate – Egalitate de tratament”

În cauza T-48/17,

Alliance for Direct Democracy in Europe ASBL (ADDE), cu sediul în Bruxelles (Belgia), reprezentată inițial de L. Defalque și de L. Ruessmann și ulterior de M. Modrikanen și în sfârșit de Y. Rimokh, avocați,

reclamantă,

împotriva

Parlamentului European, reprezentat de C. Burgos și de S. Alves, în calitate de agenți,

pârât,

având ca obiect o cerere întemeiată pe articolul 263 TFUE prin care se solicită anularea, pe de o parte, a deciziei Parlamentului din 21 noiembrie 2016 prin care se declară neeligibile anumite cheltuieli în vederea unui grant pentru anul 2015 și, pe de altă parte, a deciziei FINS-2017-13 a Parlamentului din 12 decembrie 2016 privind acordarea unui grant reclamantei pentru anul 2017, în măsura în care această decizie limitează prefinanțarea la 33 % din quantumul maxim al grantului sub rezerva furnizării unei garanții bancare,

TRIBUNALUL (Camera a opta extinsă),

compus din domnul A. M. Collins (raportor), președinte, doamna M. Kancheva și domnii R. Barents, J. Passer și G. De Baere, judecători,

grefier: domnul F. Oller, administrator,

având în vedere faza scrisă a procedurii și în urma ședinței din 8 mai 2019,

pronunță prezenta

* Limba de procedură: engleza.

Hotărâre

Istoricul litigiului

- 1 Reclamanta, Alliance for Direct Democracy in Europe ASBL (ADDE), este un partid politic la nivel european în sensul articolului 2 punctul 3 din Regulamentul (CE) nr. 2004/2003 al Parlamentului European și al Consiliului din 4 noiembrie 2003 privind statutul și finanțarea partidelor politice la nivel european (JO 2003, L 297, p. 1, Ediție specială, 01/vol. 5, p. 3).
- 2 La 30 septembrie 2014, reclamanta a formulat, în temeiul articolului 4 din Regulamentul nr. 2004/2003, o cerere de finanțare de la bugetul general al Uniunii Europene pentru exercițiul financiar 2015.
- 3 Cu ocazia reuniunii din 15 decembrie 2014, Biroul Parlamentului European a adoptat decizia FINS-2015-14 prin care se acorda reclamantei un grant maxim de 1 241 725 de euro pentru exercițiul financiar 2015.
- 4 La 18 aprilie 2016, auditorul extern a adoptat raportul de audit care considera ca fiind neeligibile, pentru exercițiul financiar 2015, cheltuieli în cuantum de 157 935,05 euro.
- 5 Începând cu luna mai 2016, serviciile Parlamentului au efectuat controale suplimentare. În urma acestor controale, la 23 mai 2016, Parlamentul a trimis o scrisoare reclamantei prin care o informa cu privire la o decizie a Biroului său din 9 mai 2016, care preciza criteriile de interpretare a interdicției finanțării campaniilor pentru referendumuri.
- 6 La 26 și la 27 septembrie 2016, serviciile Parlamentului au efectuat o vizită de inspecție în incintele reclamantei.
- 7 La 30 septembrie 2016, reclamanta a formulat o cerere de finanțare din bugetul general al Uniunii Europene pentru exercițiul financiar 2017.
- 8 Prin scrisoarea din 14 octombrie 2016, directorul general al Direcției Generale Finanțe a Parlamentului a informat reclamanta că, în urma raportului de audit extern și a controalelor suplimentare efectuate de serviciile Parlamentului, o serie de cheltuieli erau considerate neeligibile pentru exercițiul financiar 2015. Reclamanta a fost invitată să își prezinte observațiile până la 4 noiembrie 2016.
- 9 La 2 noiembrie 2016, reclamanta a prezentat observații cu privire la scrisoarea directorului general al Direcției Generale Finanțe a Parlamentului din 14 octombrie 2016. Pe de altă parte, aceasta a solicitat să fie ascultată în cadrul reuniunii Biroului Parlamentului prevăzută pentru a adopta decizia privind raportul final pe care îl prezentase pentru exercițiul financiar 2015.
- 10 La 10 noiembrie 2016, Secretarul General al Parlamentului a invitat Biroul Parlamentului să adopte decizia privind raportul final pe care îl prezentase reclamanta pentru exercițiul financiar 2015, declarând neeligibile anumite cheltuieli.
- 11 În cadrul reuniunii sale din 21 noiembrie 2016, Biroul Parlamentului a examinat raportul final pe care îl prezentase reclamanta pentru exercițiul financiar 2015 după închiderea conturilor sale pentru exercițiul financiar menționat. Acesta a declarat neeligibilă suma de 500 615,55 euro și a stabilit cuantumul grantului final acordat reclamantei la 820 725,08 euro. Prin urmare, acesta a solicitat reclamantei rambursarea sumei de 172 654,92 euro (denumită în continuare „decizia atacată privind exercițiul financiar 2015”).

- 12 La 5 decembrie 2016, Secretarul General al Parlamentului a invitat Biroul să adopte decizia privind cererile de finanțare din bugetul general al Uniunii Europene, pentru exercițiul financiar 2017, formulate de o serie de partide politice și de fundații politice la nivel european, printre care și reclamanta.
- 13 Cu ocazia reuniunii din 12 decembrie 2016, Biroul Parlamentului European a adoptat decizia FINS-2017-13 prin care s-a acordat reclamantei un grant maxim de 1 102 642,71 euro pentru exercițiul financiar 2017 și care prevede că prefinanțarea va fi limitată la 33 % din cuantumul maxim al grantului, sub rezerva furnizării unei garanții bancare la prima cerere (denumită în continuare „decizia atacată privind exercițiul financiar 2017”). Această decizie a fost semnată și comunicată reclamantei la 15 decembrie 2016.

Procedura și concluziile părților

- 14 Prin cererea introductivă depusă la grefa Tribunalului la 27 ianuarie 2017, reclamanta a introdus prezenta acțiune.
- 15 Printr-un înscris separat, depus la grefa Tribunalului în aceeași zi, reclamanta a formulat o cerere de măsuri provizorii. Această cerere a fost respinsă prin Ordonanța din 14 martie 2017, ADDE/Parlamentul European (T-48/17 R, nepublicată, EU:T:2017:170). Cererea privind cheltuielile de judecată se soluționează odată cu fondul.
- 16 După închiderea fazei scrise a procedurii, reclamanta a fost convocată la o ședință prevăzută inițial la 6 iunie 2018, care a fost amânată din cauza indisponibilității reprezentantului reclamantei.
- 17 Prin înscrisul depus la grefa Tribunalului la 30 iulie 2018, reclamanta a formulat o cerere de admitere a beneficiului de asistență judiciară în temeiul dispozițiilor articolului 147 din Regulamentul de procedură al Tribunalului. În lumina observațiilor Parlamentului și după ce a adresat reclamantei anumite întrebări și a invitat-o să depună anumite documente, cu titlu de măsuri de organizare a procedurii prevăzute la articolul 89 din Regulamentul de procedură, Tribunalul a respins cererea de asistență judiciară prin Ordonanța din 5 februarie 2019, ADDE/Parlamentul European (T-48/17 AJ, nepublicată).
- 18 În urma desemnării unui nou reprezentant de către reclamantă, pledoariile părților și răspunsurile acestora la întrebările orale adresate de Tribunal au fost ascultate în ședința din 8 mai 2019.
- 19 Reclamanta solicită Tribunalului:
- anularea deciziei atacate privind exercițiul financiar 2015;
 - anularea deciziei atacate privind exercițiul financiar 2017, în măsura în care aceasta limitează prefinanțarea la 33 % din cuantumul maxim al grantului sub rezerva furnizării unei garanții bancare;
 - obligarea Parlamentului la plata cheltuielilor de judecată.
- 20 Parlamentul solicită Tribunalului:
- respingerea acțiunii ca nefondată;
 - obligarea reclamantei la plata cheltuielilor de judecată, inclusiv a celor aferente procedurii privind măsurile provizorii.

În drept

Cu privire la cererea de anulare a deciziei atacate privind exercițiul financiar 2015

- 21 În susținerea cererii de anulare a deciziei prin care se declară neeligibile anumite cheltuieli în cadrul exercițiului financiar 2015, reclamanta invocă trei motive, întemeiate, primul, pe încălcarea principiului bunei administrări și a dreptului la apărare, al doilea, pe încălcarea articolelor 7-9 din Regulamentul nr. 2004/2003 și, al treilea, pe încălcarea principiilor proporționalității și egalității de tratament.
- 22 În măsura în care cererea introductivă nu conține niciun argument care să dezvolte al treilea motiv, care este, așadar, formulat în mod abstract, motivul menționat este inadmisibil, întrucât simpla invocare a principiului de drept al Uniunii a cărui încălcare este pretinsă, fără a indica elementele de fapt și de drept pe care se întemeiază această susținere, nu îndeplinește cerințele articolului 76 litera (d) din Regulamentul de procedură (Hotărârea din 3 mai 2007, Spania/Comisia, T-219/04, EU:T:2007:121, punctul 89).

Cu privire la pretinsa încălcare a principiului bunei administrări și a dreptului la apărare

- 23 Primul motiv invocat în susținerea cererii de anulare a deciziei atacate privind exercițiul financiar 2015 cuprinde două aspecte. Prin intermediul primului aspect al motivului menționat, reclamanta arată că Parlamentul a încălcat principiul bunei administrări, precum și articolul 41 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene (denumită în continuare „carta”), întrucât decizia atacată privind exercițiul financiar 2015 nu ar fi echitabilă și nici imparțială din cauza compunerii Biroului Parlamentului. În special, aceasta arată că acest Birou, compus din președinte și din cei 14 vicepreședinți ai Parlamentului, nu cuprinde niciun reprezentant al partidelor denumite „eurosceptice”. Prin urmare, ținând seama de compunerea sa, Biroul respectiv nu ar fi în măsură să asigure controlul imparțial și obiectiv al fondurilor alocate partidelor politice europene și fundațiilor politice legate de acestea. Acest lucru ar fi, de altfel, confirmat de crearea unei autorități independente în acest scop, în temeiul articolului 6 din Regulamentul (UE, Euratom) nr. 1141/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 22 octombrie 2014 privind statutul și finanțarea partidelor politice europene și a fundațiilor politice europene (JO 2014, L 317, p. 1).
- 24 În plus, reclamanta susține că doamna Ulrike Lunacek, vicepreședintă a Parlamentului care aparține Grupului Verzilor/Alliance libre européenne și membră a Biroului Parlamentului, a făcut în mod public afirmații înainte de reuniunea care a condus la adoptarea deciziei atacate privind exercițiul financiar 2015, care arătau ostilitatea și lipsa de imparțialitate față de ea.
- 25 Prin intermediul celui de al doilea aspect al primului motiv invocat în susținerea cererii de anulare a deciziei atacate privind exercițiul financiar 2015, reclamanta invocă încălcarea dreptului la apărare, în special a dreptului de a fi ascultat, garantate la articolul 41 alineatul (2) litera (a) din cartă și la articolul 224 din Regulamentul de procedură al Parlamentului în vigoare la acea dată. Reclamanta arată că observațiile sale scrise din 2 noiembrie 2016 nu au fost comunicate Biroului Parlamentului. În opinia sa, nota adresată de Secretarul General al Parlamentului Biroului menționat se limita să arate că respectivele observații erau disponibile la cerere. Reclamanta susține de asemenea că, în pofida unei cereri în acest sens, ea nu a fost invitată să fie audiată de acest Birou în cadrul reuniunii în care a fost adoptată decizia atacată privind exercițiul financiar 2015. În sfârșit, aceasta arată că decizia atacată privind exercițiul financiar 2015 fusese deja adoptată și semnată înainte de reuniunea Biroului Parlamentului din 21 noiembrie 2016, dat fiind că aceasta i-a fost trimisă prin e-mail înainte de preconizata încheiere a reuniunii menționate.

- 26 În replică, reclamanta adaugă că observațiile sale scrise din 2 noiembrie 2016 nu au fost luate în considerare, comentate sau respinse de directorul general al Direcției Generale Finanțe a Parlamentului sau de Secretarul General al Parlamentului în nota sa adresată Biroului Parlamentului. În opinia sa, scrisoarea directorului general al Direcției Generale Finanțe din 14 octombrie 2016 care i-a fost adresată și nota Secretarului General menționat din 10 noiembrie 2016 care a fost adresată Biroului menționat ar fi identice. Având în vedere aceste considerații, reclamanta susține că a fost încălcat dreptul său de a fi audiată de autoritatea competentă, și anume acest Birou.
- 27 Parlamentul European contestă argumentele reclamantei.
- 28 În ceea ce privește încălcarea principiului bunei administrări, Parlamentul susține că reclamanta nu prezintă niciun element de probă cu privire la pretinsa parțialitate a Biroului său. Pe de altă parte, competența Biroului menționat de a lua deciziile privind finanțarea partidelor politice la nivel european ar rezulta din articolul 224 din Regulamentul de procedură al Parlamentului în vigoare la acea dată și din articolul 4 din Decizia Biroului Parlamentului din 29 martie 2004 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului nr. 2004/2003, cu modificările ulterioare (JO 2014, C 63, p. 1, denumită în continuare „Decizia Biroului din 29 martie 2004”), fără ca reclamanta să fi invocat vreă excepție de nelegalitate împotriva acestor dispoziții. Pe de altă parte, Parlamentul arată că Regulamentul nr. 1141/2014 nu este aplicabil în speță și că, în orice caz, competența de a lua deciziile privind cererile de finanțare aparține întotdeauna Parlamentului, iar nu autorității independente create prin acest regulament.
- 29 Parlamentul arată în duplică faptul că susținerile reclamantei referitoare la lipsa de imparțialitate a unui membru al Biroului său nu priveau decât un membru al acestui organ. Pe de altă parte, în opinia sa, declarațiile în cauză nu demonstrează o lipsă de imparțialitate, ci indică numai că acest membru a examinat deja aspectul și a decis în ce sens să voteze cu ocazia reuniunii Biroului menționat.
- 30 În ceea ce privește pretinsa încălcare a dreptului la apărare și a dreptului de a fi ascultat, Parlamentul arată că reclamanta a fost invitată să își prezinte observațiile cu privire la faptul că o serie de cheltuieli riscau să fie considerate neeligibile pentru exercițiul financiar 2015, ceea ce a făcut la 2 noiembrie 2016. În opinia sa, aceste observații au fost examinate de directorul general al Direcției Generale Finanțe, care a considerat că ele nu puteau infirma ineligibilitatea cheltuielilor în cauză. În plus, acesta arată că nota Secretarului General din 10 noiembrie 2016 prin care s-a solicitat biroului său să adopte decizia atacată privind exercițiul financiar 2015 se referea în mod explicit la respectivele observații. Pe de altă parte, Parlamentul arată că nota respectivă adăuga că aceleași observații erau la dispoziție la secretariatul său la cerere. În sfârșit, în ceea ce privește afirmația potrivit căreia decizia menționată a fost adoptată și semnată înainte de reuniunea Biroului menționat, acesta susține că, deși această decizie a fost pregătită înainte de reuniune, ea a fost transmisă reclamantei numai după ce Biroul a examinat-o și a adoptat-o.
- 31 Tribunalul consideră că trebuie analizat mai întâi al doilea aspect al primului motiv invocat în susținerea cererii de anulare a deciziei atacate privind exercițiul financiar 2015.
- 32 Conform articolului 41 alineatul (2) litera (a) din cartă, dreptul la bună administrare include printre altele dreptul oricărei persoane de a fi ascultată înainte de luarea oricărei măsuri individuale care ar putea să îi aducă atingere.
- 33 Potrivit articolului 224 alineatul (3) din Regulamentul de procedură al Parlamentului în vigoare la acea dată, Biroul Parlamentului, după încheierea exercițiului bugetar, aprobă raportul de activitate final și calculul financiar al partidului politic beneficiar. Conform alineatului (5) al aceluiași articol, Biroul acționează pe baza unei propuneri a Secretarului General. Cu excepția cazurilor prevăzute la alineatele (1) și (4) ale acestui articol, înainte de a lua o decizie, Biroul îi audiază pe reprezentanții partidului politic în cauză.

- 34 În plus, respectarea dreptului la apărare constituie un principiu general al dreptului Uniunii care își găsește aplicarea atunci când administrația își propune să adopte față de o persoană un act care îi cauzează un prejudiciu. În temeiul acestui principiu, destinatarilor deciziilor care le afectează în mod sensibil interesele trebuie să li se dea posibilitatea de a-și face cunoscut în mod util punctul de vedere cu privire la elementele pe care administrația intenționează să își întemeieze decizia. În acest scop, ei trebuie să beneficieze de un termen suficient (Hotărârea din 18 decembrie 2008, Sopropé, C-349/07, EU:C:2008:746, punctele 36 și 37).
- 35 În primul rând, în ceea ce privește critica reclamantei potrivit căreia nu a fost ascultată în mod specific în cadrul unei audieri, în timpul reuniunii Biroului Parlamentului care a condus la adoptarea deciziei atacate privind exercițiul financiar 2015, este suficient să se constate că nici reglementarea în cauză, nici principiul general privind respectarea dreptului la apărare nu îi conferă dreptul la o audiere oficială, posibilitatea prezentării observațiilor sale în scris fiind suficientă pentru a asigura respectarea dreptului de a fi ascultat (a se vedea prin analogie Hotărârea din 27 septembrie 2005, Common Market Fertilizers/Comisia, T-134/03 și T-135/03, EU:T:2005:339, punctul 108, și Hotărârea din 6 septembrie 2013, Bank Melli Iran/Consiliul, T-35/10 și T-7/11, EU:T:2013:397, punctul 105). Este de asemenea cert că reclamanta a putut prezenta observații scrise la 2 noiembrie 2016.
- 36 În al doilea rând, în ceea ce privește critica reclamantei potrivit căreia observațiile sale scrise din 2 noiembrie 2016 nu au fost comunicate Biroului Parlamentului, este necesar să se arate că punctele 5 și 6 din nota Secretarului General al Parlamentului din 10 noiembrie 2016 prin care Biroul Parlamentului era invitat să adopte decizia atacată privind exercițiul financiar 2015 se referă la aceste observații, indicând că ele au fost luate în considerare și adăugând că documentele originale sunt disponibile, la cerere, la Secretariatul Parlamentului. Prin urmare, această critică nu poate fi admisă.
- 37 În al treilea rând, trebuie respinsă afirmația reclamantei potrivit căreia decizia atacată privind exercițiul financiar 2015 fusese adoptată și semnată înainte de reuniunea Biroului Parlamentului, dat fiind că decizia menționată fusese trimisă reclamantei prin e-mail la 21 noiembrie 2016 la ora 19.16, și anume înainte de sfârșitul reuniunii menționate. Astfel cum arată Parlamentul în mod întemeiat, nimic nu se opune ca un proiect de decizie să fi fost pregătit înainte de această reuniune, precum în speță. În plus, Parlamentul precizează că această decizie a fost trimisă reclamantei numai după ce Biroul a examinat problema și a adoptat decizia în discuție. Trebuie să se constate că reclamanta nu a prezentat nicio probă care să permită să se considere că această din urmă afirmație este incorectă. În consecință, această critică trebuie respinsă.
- 38 În al patrulea rând, în ceea ce privește argumentul reclamantei potrivit căruia observațiile sale scrise din 2 noiembrie 2016 nu au fost luate în considerare, comentate sau respinse de directorul general al Direcției Generale Finanțe a Parlamentului sau de Secretarul General al Parlamentului în nota acestuia din urmă din 10 noiembrie 2016, trebuie să se constate că nota respectivă se referă în mod explicit la aceste observații și arată că acestea au fost luate în considerare în vederea propunerii în cauză. Prin urmare, Parlamentul nu poate fi ținut responsabil de o încălcare a dreptului la apărare al reclamantei în acest temei. În măsura în care reclamanta consideră că decizia atacată privind exercițiul financiar 2015 nu răspunde în mod adecvat argumentelor expuse în observațiile sale, îi revine obligația să conteste pe fond această decizie, astfel cum a procedat de altfel în cadrul celui de al doilea motiv invocat în susținerea cererii de anulare a deciziei atacate privind exercițiul financiar 2015.
- 39 Prin urmare, al doilea aspect al primului motiv invocat în susținerea cererii de anulare a deciziei atacate privind exercițiul financiar 2015 trebuie respins ca neîntemeiat.
- 40 În ceea ce privește primul aspect al primului motiv invocat în susținerea cererii de anulare a deciziei atacate privind exercițiul financiar 2015, trebuie arătat că, potrivit articolului 41 alineatul (1) din cartă, intitulat „Dreptul la bună administrare”, orice persoană are dreptul de a beneficia, în ce privește problemele sale, de un tratament imparțial, echitabil și într-un termen rezonabil din partea instituțiilor și a organelor Uniunii.

- 41 În această privință, trebuie amintit că dreptul de a beneficia, în ceea ce privește problemele sale, de un tratament imparțial din partea instituțiilor Uniunii, garantat de articolul 41 alineatul (1) din cartă, reflectă un principiu general al dreptului Uniunii (a se vedea în acest sens Hotărârea din 20 decembrie 2017, Spania/Consiliul, C-521/15, EU:C:2017:982, punctele 88 și 89).
- 42 Potrivit jurisprudenței, principiul bunei administrări include, printre altele, obligația instituției competente de a examina cu atenție și cu imparțialitate toate elementele relevante ale speței (a se vedea în acest sens Hotărârea din 8 iunie 2017, Schniga/OCSP, C-625/15 P, EU:C:2017:435, punctul 47).
- 43 În plus, cerința de imparțialitate privește, pe de o parte, imparțialitatea subiectivă, în sensul că niciunul dintre membrii instituției în cauză care este însărcinat cu soluționarea dosarului nu trebuie să fie părțitor sau să aibă prejudecăți personale, și, pe de altă parte, imparțialitatea obiectivă, în sensul că instituția trebuie să ofere garanții suficiente pentru a exclude în această privință orice îndoială legitimă (Hotărârea din 11 iulie 2013, Ziegler/Comisia, C-439/11 P, EU:C:2013:513, punctul 155, Hotărârea din 20 decembrie 2017, Spania/Consiliul, C-521/15, EU:C:2017:982, punctul 91, și Hotărârea din 27 martie 2019, August Wolff și Remedia/Comisia, C-680/16 P, EU:C:2019:257, punctul 27).
- 44 Mai precis, în ceea ce privește declarațiile susceptibile să repună în discuție cerințele de imparțialitate, trebuie amintit că ceea ce este important este sensul lor real, iar nu modul lor de redactare. În plus, aspectul dacă declarațiile sunt susceptibile să constituie o încălcare a dreptului la bună administrare și în special a dreptului de a beneficia, în ce privește problemele sale, de un tratament imparțial trebuie soluționat în contextul circumstanțelor specifice în care a fost formulată declarația în litigiu. În special, trebuie analizat dacă declarațiile se limitează la sublinierea existenței unui risc de încălcare a normelor aplicabile sau dacă aduc atingere unei decizii definitive în această privință (a se vedea în acest sens Hotărârea din 30 septembrie 2003, Atlantic Container Line și alții/Comisia, T-191/98 și T-212/98-T-214/98, EU:T:2003:245, punctele 445 și 448).
- 45 În plus, atunci când Parlamentul dispune de o largă putere de apreciere, controlul jurisdicțional efectuat asupra exercitării acestei puteri se limitează la verificarea respectării normelor de procedură și a celor referitoare la motivare, precum și a exactității materiale a situației de fapt, a lipsei unei erori vădite de apreciere și a unui abuz de putere (a se vedea în acest sens Hotărârea din 20 mai 2009, VIP Car Solutions/Parlamentul, T-89/07, EU:T:2009:163, punctul 56, și Hotărârea din 10 noiembrie 2015, GSA și SGI/Parlamentul, T-321/15, nepublicată, EU:T:2015:834, punctul 33). Or, în cazul în care instituțiile Uniunii dispun de o astfel de putere de apreciere, respectarea garanțiilor conferite de ordinea juridică a Uniunii în procedurile administrative, printre care se numără principiul bunei administrări și în special obligația de imparțialitate, capătă o importanță cu atât mai fundamentală (a se vedea în acest sens Hotărârea din 21 noiembrie 1991, Technische Universität München, C-269/90, EU:C:1991:438, punctul 14). În speță, în ceea ce privește o procedură administrativă care cuprinde evaluări juridice și contabile complexe, trebuie să se constate că Parlamentul dispune de o anumită marjă de apreciere pentru a lua o decizie privind eligibilitatea cheltuielilor efectuate de reclamantă pentru exercițiul financiar 2015, în special în temeiul articolelor 7 și 8 din Regulamentul nr. 2004/2003.
- 46 Situația din speță trebuie analizată în lumina acestor considerații.
- 47 În primul rând, reclamanta consideră că, prin natura sa, compunerea Biroului Parlamentului este suficientă în sine pentru a pune în discuție imparțialitatea acestui organ. Acest argument nu poate fi admis pentru trei motive.

- 48 Trebuie arătat, mai întâi, că Biroul Parlamentului este un organ colegial, compus din președinte și din cei 14 vicepreședinți ai Parlamentului, care sunt aleși prin vot de membrii Parlamentului, în conformitate cu articolele 16 și 17 din Regulamentul de procedură al Parlamentului în vigoare la acea dată. Prin urmare, compunerea acestui organ urmărește să reflecte pluralitatea existentă în cadrul Parlamentului însuși.
- 49 În continuare, este lipsit de relevanță faptul că Regulamentul nr. 1141/2014 a creat o autoritate independentă pentru a exercita anumite funcții în raport cu fundațiile politice la nivel european, dat fiind că regulamentul menționat nu se aplică faptelor aflate la originea prezentului litigiu. Astfel, potrivit articolului 41 din regulamentul menționat, acesta a devenit aplicabil numai de la 1 ianuarie 2017. În orice caz, potrivit articolului 18 alineatul (4) din același regulament coroborat cu articolul 5 alineatul (1) din Decizia Biroului Parlamentului din 12 iunie 2017 de stabilire a normelor de punere în aplicare a Regulamentului nr. 1141/2014 (JO 2017, C 205, p. 2), competența de a lua deciziile privind cererile de finanțare aparține în continuare acestui Birou.
- 50 În sfârșit, astfel cum arată în mod întemeiat Parlamentul, trebuie să se constate că reclamanta nu a invocat excepția de nelegalitate în temeiul articolului 277 TFUE împotriva dispozițiilor care reglementează compunerea Biroului Parlamentului și competența sa de a adopta deciziile privind finanțarea partidelor și a fundațiilor politice la nivel european, în special articolele 24 și 25 din Regulamentul de procedură al Parlamentului în vigoare la acea dată și articolul 4 din Decizia Biroului din 29 martie 2004.
- 51 În al doilea rând, în ceea ce privește conduita unuia dintre membrii Biroului Parlamentului, reclamanta arată că membrul respectiv a formulat în mod public declarații care demonstrează lipsa acestuia de imparțialitate față de ea înainte de reuniunea Biroului menționat din 21 noiembrie 2016.
- 52 Pentru a aprecia temeinicia criticii reclamantei referitoare la declarațiile făcute de un membru al Biroului Parlamentului, trebuie luate în considerare o serie de elemente precum conținutul declarațiilor în litigiu, atribuțiile persoanei care a formulat declarațiile și rolul jucat efectiv de această persoană în procedura de decizie.
- 53 În ceea ce privește declarațiile în litigiu, este necesar să se arate în speță că, la 17 noiembrie 2016, grupul politic din care făcea parte membrul în cauză al Biroului Parlamentului a difuzat un comunicat de presă care cuprindea declarația formulată de membrul menționat, potrivit căreia „[a]șteptăm ca raportul de audit să fie confirmat în cadrul reuniunii Biroului Parlamentului European de luni și ca autoritățile Parlamentului să ofere un răspuns ferm și neechivoc” și că „[t]rebuie rambursate fondurile și UKIP trebuie să răspundă pentru manipularea frauduloasă a electoratului britanic”. Acest comunicat adăuga că reclamanta era un partid politic la nivel european, dominat de UKIP, și anume UK Independence Party.
- 54 Pe de altă parte, la 18 noiembrie 2016, membrul în cauză al Biroului Parlamentului a publicat pe rețelele sociale comentariul potrivit căruia „[e] nevoie de mult tupeu pentru a denigra [Uniunea] cu fiecare ocazie, în condițiile în care, în același timp, se încasează ilegal fonduri ale [Uniunii]”. În răspuns la comentariul unei persoane terțe pe rețelele sociale, membrul Biroului a adăugat cele ce urmează: „[m]ă refer aici la utilizarea frauduloasă a fondurilor!”
- 55 Procesul-verbal al reuniunii Biroului Parlamentului din 21 noiembrie 2016, disponibil online pe site-ul internet al Parlamentului și cu privire la care Tribunalul a adresat întrebări Parlamentului în cadrul ședinței, menționează că membrul Biroului a asistat la reuniune și a participat la dezbaterile care au condus la adoptarea deciziei atacate privind exercițiul financiar 2015. Pe de altă parte, potrivit acestui proces-verbal, singura intervenție a unui membru al Biroului în cadrul discuției referitoare la acest punct de pe ordinea de zi a fost cea a membrului în cauză, ceea ce permite să se constate că această persoană a jucat un rol activ în cadrul dezbaterilor, deși decizia a fost adoptată la propunerea Secretarului General al Parlamentului.

- 56 În consecință, este necesar să se arate că membrul Biroului Parlamentului a făcut afirmații care, din punctul de vedere al unui observator extern, permiteau să se considere că respectivul membru se antepunuse cu privire la acest aspect înainte de adoptarea deciziei atacate privind exercițiul financiar 2015. Astfel, afirmațiile în discuție nu se limitau să constate simpla existență a unui risc de încălcare a normelor aplicabile, ci indicau că încasarea fondurilor era „ilegală” și „frauduloasă”. În plus, chiar dacă acest membru nu avea funcția de raportor sau de președinte, Parlamentul a admis în ședință că membrul în cauză era responsabil, împreună cu un alt membru, în cadrul Biroului, de monitorizarea dosarelor referitoare la finanțarea partidelor politice la nivel european.
- 57 În plus, argumentele invocate de Parlament în duplică, potrivit cărora aceste comentarii proveneau de la un singur membru din cadrul Biroului său și demonstau pur și simplu că membrul în cauză a examinat problema și a decis deja în ce sens să voteze, nu sunt convingătoare.
- 58 În primul rând, faptul că îndoielile cu privire la aparențele de imparțialitate nu afectează decât o singură persoană în cadrul unui organ colegial compus din 15 membri nu este neapărat determinant, ținând seama de faptul că această persoană ar fi putut exercita o influență decisivă în timpul deliberărilor (a se vedea în acest sens și prin analogie Hotărârea Curții EDO din 23 aprilie 2015, Morice împotriva Franței, CE:ECHR:2015:0423JUD 002936910, punctul 89). În această privință, este necesar să se amintească rolul activ jucat de membrul în cauză în cadrul reuniunii Biroului, astfel cum reiese din procesul-verbal (a se vedea punctul 55 de mai sus).
- 59 În al doilea rând, în ceea ce privește argumentul Parlamentului potrivit căruia declarațiile în litigiu s-au limitat să indice în ce sens va vota membrul în cauză al Biroului său, este necesar să se arate nu numai că Biroul respectiv adoptă decizii în mod imparțial, ci și că oferă garanții suficiente pentru a exclude în această privință orice îndoială legitimă, în conformitate cu jurisprudența citată la punctul 43 de mai sus. Având în vedere conținutul categoric și neechivoc al declarațiilor respective, formulate înainte de adoptarea deciziei atacate privind exercițiul financiar 2015, trebuie să se constate că aparența de imparțialitate a fost serios compromisă în speță.
- 60 În acest context, Parlamentul nu poate opune în mod valabil faptul că membrul Biroului său care este autorul declarațiilor în litigiu își putea exprima punctul de vedere personal, întrucât, în principiu, membrii unui organ colegial de decizie nu își pot exprima în mod public punctul de vedere personal într-o problemă aflată în curs de soluționare, fără să lipsească de substanță cerința de imparțialitate.
- 61 Astfel, Parlamentul trebuie să ofere garanții suficiente pentru a exclude orice îndoială cu privire la imparțialitatea membrilor săi cu ocazia adoptării deciziilor de natură administrativă, ceea ce implică faptul că membrii se abțin de la observațiile publice referitoare la buna sau la defectuoasa gestionare de către partidele politice la nivel european a fondurilor acordate atunci când dosarele sunt în curs de studiu.
- 62 Având în vedere cele de mai sus, trebuie să se admită primul aspect al primului motiv invocat în susținerea cererii de anulare a deciziei atacate privind exercițiul financiar 2015.

Cu privire la pretinsa încălcare a articolelor 7-9 din Regulamentul (CE) nr. 2004/2003

- 63 Prin intermediul celui de al doilea motiv invocat în susținerea cererii de anulare a deciziei atacate privind exercițiul financiar 2015, reclamanta arată că Parlamentul a încălcat articolele 7-9 din Regulamentul nr. 2004/2003 atunci când a considerat că anumite cheltuieli erau neeligibile în măsura în care fuseseră utilizate pentru finanțarea partidelor politice naționale și a unei campanii pentru referendum. În special, aceasta contestă concluziile privind neeligibilitatea referitoare, în primul rând, la finanțarea anumitor sondaje în Regatul Unit, în al doilea rând, la plățile efectuate către trei

consulanți în Regatul Unit și, în al treilea rând, la anumite plăți legate de Partidul Popular din Belgia. În al patrulea rând, reclamanta contestă temeinicia deciziei menționate în măsura în care aceasta consideră ca fiind neeligibile plățile către un furnizor din cauza unui pretins conflict de interese.

- 64 Ținând seama de concluzia care rezultă din examinarea primului motiv invocat în susținerea cererii de anulare a deciziei atacate privind exercițiul financiar 2015, în speță, Tribunalul consideră că, în cadrul celui de al doilea motiv, este oportun să se pronunțe numai cu privire la critica referitoare la declararea neeligibilității cheltuielilor legate de un sondaj efectuat în șapte state membre în luna decembrie 2015.
- 65 Reclamanta contestă interpretarea Parlamentului potrivit căreia finanțarea sondajului efectuat în șapte state membre este contrară articolului 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 2004/2003 privind interzicerea finanțării indirecte a unui partid politic național. În plus, aceasta contestă că cheltuielile referitoare la acest sondaj pot fi declarate neeligibile ca urmare a interzicerii finanțării campaniilor pentru referendumuri prevăzută la articolul 8 al patrulea paragraf din regulamentul menționat.
- 66 Parlamentul contestă argumentele reclamantei.
- 67 Parlamentul subliniază că sondajele efectuate după alegerile legislative în Regatul Unit între lunile iunie și decembrie 2015 se refereau parțial la probleme de politică națională, dar mai ales la referendumul privind Brexitul. În duplică, acesta sugerează că sondajul efectuat în șapte state membre conținea aspecte referitoare la apartenența Regatului Unit la Uniune și la poziția respondenților legată de referendumul privind Brexitul.
- 68 În răspuns la întrebările adresate de Tribunal în ședință, Parlamentul a arătat că sondajul efectuat în șapte state membre era orientat spre Regatul Unit și se referea în esență la referendumul privind Brexitul, în favoarea UKIP.
- 69 În ceea ce privește sondajele efectuate după alegerile legislative în Regatul Unit între lunile iunie și decembrie 2015, din decizia atacată privind exercițiul financiar 2015 rezultă că cheltuielile aferente acestora au fost considerate neeligibile pentru două motive, și anume interzicerea finanțării indirecte a unui partid politic național, prevăzută la articolul 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 2004/2003, și interzicerea finanțării campaniilor pentru referendumuri, prevăzută la articolul 8 al patrulea paragraf din același regulament. Astfel, potrivit deciziei menționate, aceste sondaje priveau mai ales referendumul privind Brexitul și unele se refereau în parte și la probleme de politică națională.
- 70 Potrivit articolului 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 2004/2003, fondurile partidelor politice la nivel european care provin din bugetul general al Uniunii sau din orice altă sursă nu pot fi utilizate pentru finanțarea directă sau indirectă a altor partide politice, în special a partidelor politice naționale sau a candidaților naționali.
- 71 Trebuie amintit că există o finanțare indirectă a unui partid național atunci când acesta obține un avantaj financiar în pofida inexistenței oricărui transfer direct de fonduri, de exemplu prin evitarea anumitor cheltuieli datorate altfel (Hotărârea din 27 noiembrie 2018, *Mouvement pour une Europe des nations et des libertés/Parlamentul*, T-829/16, în prezent în recurs, EU:T:2018:840, punctul 72). În scopul acestei aprecieri, este necesar să se ia în considerare o serie de indicii, în special indicii temporare, geografice și indicii referitoare la conținutul actului finanțat (a se vedea în acest sens Hotărârea din 27 noiembrie 2018, *Mouvement pour une Europe des nations et des libertés/Parlamentul*, T-829/16, în prezent în recurs, EU:T:2018:840, punctul 83).
- 72 În ceea ce privește interzicerea finanțării campaniilor pentru referendumuri, este necesar să se arate că articolul 8 al patrulea paragraf din Regulamentul nr. 2004/2003 prevede că cheltuielile eligibile nu sunt destinate finanțării campaniilor pentru referendumuri.

- 73 Pe de altă parte, în decizia din 9 mai 2016, Biroul Parlamentului a precizat că aspectul dacă o activitate a unui partid politic la nivel european constituie o campanie pentru referendum depinde în special de anumite condiții, și anume, în primul rând, dacă eventuala organizare a unui astfel de referendum a fost deja adusă la cunoștința publicului, chiar dacă aceasta nu a făcut încă obiectul unui anunț oficial. În al doilea rând, dacă exista o legătură directă și vădită între activitatea în cauză a partidului politic și problema vizată de referendum; în al treilea rând, dacă exista o proximitate temporală între activitatea în cauză a partidului politic și data prevăzută pentru referendum, chiar cu titlu neoficial. În această privință, este necesar să se arate că Parlamentul nu contestă că decizia atacată privind exercițiul financiar 2015 aplică criteriile precizate prin decizia Biroului menționat din 9 mai 2016.
- 74 În lumina acestor considerații trebuie analizată temeinicia deciziei atacate privind exercițiul financiar 2015 în măsura în care consideră neeligibile cheltuielile legate de sondajul efectuat în șapte state membre.
- 75 Din examinarea documentului care conține rezultatele sondajului efectuat în șapte state membre reiese că acesta a fost efectuat în Belgia, în Franța, în Ungaria, în Țările de Jos, în Polonia, în Suedia și în Regatul Unit, pe un eșantion de aproximativ 1 000 de persoane în fiecare stat. Întrebările, care erau aceleași în cele șapte state membre, priveau apartenența acestor state membre la Uniune, votarea participanților în cadrul unui eventual referendum de apartenență la Uniune, reforma condițiilor de apartenență la Uniune, gestionarea crizei refugiaților de către Republica Federală Germania, admiterea refugiaților de către fiecare dintre cele șapte state membre, amenințările la adresa securității celor șapte state membre, participarea celor șapte state membre în cadrul unei forțe armate europene, și spațiul Schengen.
- 76 În primul rând, este necesar să se constate că partea de sondaj efectuat în șapte state membre referitoare la Regatul Unit intră în domeniul de aplicare al interdicției finanțării campaniilor pentru referendumuri prevăzută la articolul 8 al patrulea paragraf din Regulamentul nr. 2004/2003, dat fiind că legislația referitoare la desfășurarea referendumului în Regatul Unit a fost aprobată definitiv în luna decembrie 2015, și anume la momentul respectivului sondaj, și că conținutul acestei părți era strâns legat, într-o mare măsură, de acest referendum.
- 77 În schimb, trebuie să se constate că aceste considerații nu sunt aplicabile în ceea ce privește partea de sondaj efectuat în celelalte șase state membre în care nu era avut în vedere niciun referendum la acea dată. În plus, Parlamentul nu a argumentat și cu atât mai puțin nu a demonstrat că partea respectivă putea avea vreo utilitate în campania pentru referendumul privind Brexitul în Regatul Unit. Prin urmare, din acest punct de vedere, nu se poate considera că această parte a sondajului vizează finanțarea unei campanii pentru referendum.
- 78 În al doilea rând, în ceea ce privește interzicerea finanțării indirecte a unui partid politic național, este necesar să se respingă argumentul invocat de Parlament potrivit căruia partea din sondaj referitoare la celelalte șase state membre ar avea vreo utilitate pentru UKIP. Astfel, nu s-a demonstrat că conținutul părții respective ar putea fi util pentru UKIP. În plus, trebuie subliniat că această parte a fost efectuată în șase state membre, altele decât Regatul Unit, în care UKIP nu este implantată.
- 79 În lumina celor ce precedă, este necesar să se admită prezenta critică.
- 80 Având în vedere concluziile de la punctele 62 și 79 de mai sus, este necesar să se anuleze decizia atacată privind exercițiul financiar 2015.

Cu privire la cererea de anulare a deciziei atacate privind exercițiul financiar 2017

81 În susținerea cererii de anulare a deciziei atacate privind exercițiul financiar 2017, reclamanta invocă trei motive, întemeiate, primul, pe încălcarea principiului bunei administrări și a dreptului la apărare, al doilea, pe încălcarea articolului 134 din Regulamentul (UE, Euratom) nr. 966/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 octombrie 2012 privind normele financiare aplicabile bugetului general al Uniunii și de abrogare a Regulamentului (CE, Euratom) nr. 1605/2002 al Consiliului (JO 2012, L 298, p. 1, denumit în continuare „Regulamentul financiar”) și al articolului 206 din Regulamentul delegat (UE) nr. 1268/2012 al Comisiei din 29 octombrie 2012 privind normele de aplicare a Regulamentului nr. 966/2012 (JO 2012, L 362, p. 1, denumite în continuare „normele de aplicare a Regulamentului financiar”) și, al treilea, pe încălcarea principiilor proporționalității și egalității de tratament.

Cu privire la pretinsa încălcare a principiului bunei administrări și a dreptului la apărare

82 Primul motiv invocat în susținerea cererii de anulare a deciziei atacate privind exercițiul financiar 2017 cuprinde două aspecte. Prin intermediul primului aspect, reclamanta susține că Parlamentul a încălcat principiul bunei administrări, precum și articolul 41 din cartă. În această privință, Comisia se referă la argumentele dezvoltate în cadrul primului aspect al primului motiv invocat în susținerea cererii de anulare a deciziei privind exercițiul financiar 2015, menționate la punctul 23 de mai sus.

83 Prin intermediul celui de al doilea aspect al primului motiv invocat în susținerea cererii de anulare a deciziei atacate privind exercițiul financiar 2017, reclamanta invocă încălcarea dreptului la apărare, în special a dreptului de a fi ascultat, garantat la articolul 41 alineatul (2) litera (a) din cartă și la articolul 224 din Regulamentul de procedură al Parlamentului în vigoare la acea dată. În susținerea acestui aspect, reclamanta se referă, în primul rând, la argumentele dezvoltate în cadrul celui de al doilea aspect al primului motiv invocat în susținerea cererii de anulare a deciziei privind exercițiul financiar 2015, menționate la punctul 25 de mai sus. În al doilea rând, reclamanta adaugă că decizia atacată privind exercițiul financiar 2017 se întemeiază pe un „aviz suplimentar” al auditorilor externi cu privire la viabilitatea sa financiară, care nu i-a fost comunicat și pe care nu l-a putut comenta. În al treilea rând, reclamanta arată că această din urmă decizie atacată a afectat-o negativ, întrucât a fost incapabilă să obțină garanția bancară solicitată, fapt care a condus în cele din urmă la lichidarea sa la 26 aprilie 2017.

84 Parlamentul contestă argumentele reclamantei.

85 Trebuie arătat că, în ceea ce privește primul aspect al primului motiv invocat în susținerea cererii de anulare a deciziei privind exercițiul financiar 2017, reclamanta se referă la argumentele dezvoltate în cadrul cererii de anulare a deciziei privind exercițiul financiar 2015, fără a invoca totuși o lipsă de imparțialitate care rezultă din declarațiile făcute de un membru al Biroului Parlamentului înainte de adoptarea deciziei atacate referitoare la exercițiul financiar 2017.

86 În măsura în care reclamanta invocă lipsa de imparțialitate a Biroului Parlamentului din cauza compunerii sale, este necesar să se respingă primul aspect al primului motiv invocat în susținerea cererii de anulare a deciziei privind exercițiul financiar 2017 ca nefondată pentru aceleași motive precum cele expuse la punctele 40-50 de mai sus.

87 În ceea ce privește al doilea aspect al primului motiv invocat în susținerea cererii de anulare a deciziei atacate privind exercițiul financiar 2017 referitor la încălcarea dreptului de a fi ascultat, trebuie arătat mai întâi că, potrivit articolului 224 alineatul (1) din Regulamentul de procedură al Parlamentului în vigoare la acea dată, Biroul Parlamentului decide cu privire la cererea de finanțare formulată de un

partid politic la nivel european. În plus, potrivit alineatului (5) al aceluiași articol, cu excepția cazurilor prevăzute la alineatele (1) și (4), Biroul menționat, înainte de a lua o decizie, îi ascultă pe reprezentanții partidului politic în cauză.

- 88 Prin urmare, trebuie să se constate că articolul 224 din Regulamentul de procedură al Parlamentului în vigoare în acel moment nu acordă partidelor politice un drept specific de a fi ascultate înainte ca Biroul Parlamentului să adopte o decizie cu privire la cererile de finanțare.
- 89 Or, în pofida acestei constatări referitoare la articolul 224 din Regulamentul de procedură al Parlamentului în vigoare la acea dată, este necesar să se examineze dacă, în împrejurările din speță, reclamanta se poate prevala în mod valabil de un drept de a fi audiată întemeiat direct pe articolul 41 alineatul (2) din cartă. Astfel, reiese din jurisprudență că respectarea dreptului la apărare constituie un principiu fundamental al dreptului Uniunii, care se impune chiar în lipsa oricărei reglementări sau în cazul în care reglementarea aplicabilă nu prevede în mod expres o astfel de formalitate (a se vedea în acest sens Hotărârea din 22 noiembrie 2012, *M., C-277/11*, EU:C:2012:744, punctul 86, și Hotărârea din 9 iulie 1999, *New Europe Consulting și Brown/Comisia*, T-231/97, EU:T:1999:146, punctul 42).
- 90 În principiu, atunci când o persoană introduce o cerere la o instituție a Uniunii, în special o cerere de finanțare, dreptul de a fi ascultat este considerat ca fiind respectat atunci când instituția adoptă decizia în urma procedurii pe baza elementelor de probă prezentate de solicitant, fără să îi acorde o ocazie suplimentară de a fi ascultat, dincolo de argumentele pe care le-a putut prezenta la momentul introducerii cererii (a se vedea în acest sens Hotărârea din 13 decembrie 1995, *Windpark Groothusen/Comisia*, T-109/94, EU:T:1995:211, punctul 48, și Hotărârea din 15 septembrie 2016, *AEDEC/Comisia*, T-91/15, nepublicată, EU:T:2016:477, punctul 24; a se vedea de asemenea în acest sens și prin analogie Hotărârea din 30 aprilie 2014, *Euris Consult/Parlamentul*, T-637/11, EU:T:2014:237, punctul 119).
- 91 Cu toate acestea, cu titlu excepțional, este posibilă invocarea încălcării dreptului de a fi ascultat atunci când instituția Uniunii se întemeiază pe considerații de fapt sau de drept de care solicitantul nu avea cunoștință sau pe alte elemente de probă decât cele furnizate de acesta (a se vedea în acest sens Hotărârea din 13 decembrie 1995, *Windpark Groothusen/Comisia*, T-109/94, EU:T:1995:211, punctul 48, Hotărârea din 30 aprilie 2014, *Euris Consult/Parlamentul*, T-637/11, EU:T:2014:237, punctul 119, și Hotărârea din 15 septembrie 2016, *AEDEC/Comisia*, T-91/15, nepublicată, EU:T:2016:477, punctul 24) sau atunci când aceasta îi reproșează un anumit comportament solicitantului, fără să îi ofere posibilitatea de a-și face cunoscut în mod util punctul de vedere (a se vedea în acest sens Hotărârea din 9 iulie 1999, *New Europe Consulting și Brown/Comisia*, T-231/97, EU:T:1999:146, punctele 5 și 42-44). Pe de altă parte, trebuie să se arate că, în cadrul procedurilor referitoare la plata taxelor vamale, s-a stabilit că există o încălcare a dreptului la apărare atunci când reclamantul nu a avut posibilitatea să își prezinte punctul de vedere cu privire la relevanța faptelor sau a documentelor reținute în actul atacat (a se vedea în acest sens Hotărârea din 21 noiembrie 1991, *Technische Universität München*, C-269/90, EU:C:1991:438, punctul 25, Hotărârea din 19 februarie 1998, *Eyckeler & Malt/Comisia*, T-42/96, EU:T:1998:40, punctele 86-88, și Hotărârea din 17 septembrie 1998, *Primex Produkte Import-Export și alții/Comisia*, T-50/96, EU:T:1998:223, punctele 63-71).
- 92 Critica formulată de reclamantă trebuie examinată în lumina acestor observații.
- 93 În speță, în primul rând, decizia atacată privind exercițiul financiar 2017 constituie, în mod incontestabil, o măsură individuală luată față de reclamantă, în sensul articolului 41 alineatul (2) din cartă.
- 94 În al doilea rând, contrar a ceea ce arată Parlamentul, este vorba despre o măsură care o afectează în mod defavorabil, deoarece decizia de a acorda finanțarea este supusă unor condiții care impun obligații semnificative, și anume obligația de a furniza o garanție bancară și limitarea prefinanțării la 33 % din

cuantumul maxim al grantului [a se vedea în acest sens și prin analogie Hotărârea din 23 octombrie 1974, Transocean Marine Paint Association/Comisia, 17/74, EU:C:1974:106, punctele 15-17, privind încălcarea dreptului de a fi ascultat în cadrul acordării unei scutiri însoțite de condiții în temeiul dispoziției devenite articolul 101 alineatul (3) TFUE].

- 95 În al treilea rând, reclamanta arată că decizia atacată privind exercițiul financiar 2017 se întemeiază pe un „aviz suplimentar” al auditorilor externi cu privire la viabilitatea sa financiară, care nu i-a fost comunicat și pe care nu l-a putut comenta.
- 96 În această privință, chiar dacă Parlamentul admite că nu a comunicat reclamantei „avizul suplimentar” în cauză ca atare înainte de adoptarea deciziei atacate privind exercițiul financiar 2017, trebuie arătat că notele Secretarului General al Parlamentului din 10 noiembrie și din 5 decembrie 2016 prin care Biroul era invitat să adopte deciziile atacate, furnizate chiar de reclamantă, menționau îndoielile auditorilor externi cu privire la viabilitatea financiară a reclamantei. Fiind întrebată în ședință, reclamanta afirmă că a primit o copie a notei din 10 noiembrie 2016 a Secretarului General menționat în cursul aceleiași luni. În plus, aceste îndoieli cu privire la viabilitatea financiară a reclamantei figurau de asemenea în raportul de audit al auditorilor externi din 18 aprilie 2016, despre care reclamanta recunoaște că a luat cunoștință printr-o scrisoare din 10 mai 2016 adresată auditorilor externi.
- 97 Prin urmare, ținând seama de faptul că reclamanta avea deja cunoștință de îndoielile cu privire la viabilitatea sa financiară care au determinat decizia atacată privind exercițiul financiar 2017, reclamanta nu poate invoca o încălcare a dreptului de a fi ascultată cu privire la împrejurările de fapt de care avea deja cunoștință înainte de adoptarea deciziei atacate privind exercițiul financiar 2017.
- 98 Având în vedere cele de mai sus, este necesar să se respingă primul motiv invocat în susținerea cererii de anulare a deciziei atacate privind exercițiul financiar 2017 ca nefondat.

Cu privire la pretinsa încălcare a articolului 134 din Regulamentul financiar și a articolului 206 din normele de aplicare a Regulamentului financiar

- 99 Prin intermediul celui de al doilea motiv invocat în susținerea cererii de anulare a deciziei atacate privind exercițiul financiar 2017, reclamanta arată că limitarea prefinanțării la 33 % din cuantumul grantului maxim sub rezerva furnizării unei garanții bancare este contrară articolului 134 din Regulamentul financiar și articolului 206 din Normele de aplicare a Regulamentului financiar.
- 100 În această privință, reclamanta susține că articolul 134 din Regulamentul financiar și articolul 206 din normele de aplicare a Regulamentului financiar trebuie interpretate în lumina articolului 204j din Regulamentul financiar, introdus prin Regulamentul (UE, Euratom) nr. 1142/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 22 octombrie 2014 de modificare a Regulamentului (UE, Euratom) nr. 966/2012 în ceea ce privește finanțarea partidelor politice europene (JO 2014, L 317, p. 28). Reclamanta consideră că nu a fost în niciuna dintre situațiile identificate de această dispoziție ca permițând să se impună furnizarea unei garanții bancare.
- 101 Reclamanta adaugă că limitarea prefinanțării la 33 % din cuantumul grantului maxim sub rezerva furnizării unei garanții bancare este vădit eronată, întrucât decizia atacată privind exercițiul financiar 2017 a fost luată având în vedere situația sa financiară la sfârșitul anului 2015, iar nu la momentul adoptării măsurilor menționate, și anume în luna decembrie 2016. Acest fapt ar fi fost confirmat de auditorul extern. În opinia sa, situația sa financiară era stabilă în luna decembrie 2016. În special, aceasta susține că a obținut angajamente de potențiali donatori și că mai multe delegații naționale au acceptat să își majoreze contribuția într-un cuantum de la 30 000 la 100 000 de euro.
- 102 În sfârșit, reclamanta reiterează că luarea în considerare de către Parlament a unui audit extern privind viabilitatea sa financiară, care nu i-a fost comunicat, ar constitui o încălcare a dreptului la apărare.

- 103 Parlamentul European contestă argumentele reclamantei.
- 104 Potrivit articolului 134 alineatul (1) din Regulamentul financiar, intitulat „Garanția de prefinanțare”, ordonatorul de credite competent poate, în cazul în care consideră că este adecvat și proporțional, de la caz la caz și în urma unei analize a riscului, să solicite beneficiarului depunerea unei garanții prealabile pentru a limita riscurile financiare legate de plata prefinanțării.
- 105 Conform articolului 206 alineatul (1) din normele de aplicare a Regulamentului financiar, în vederea limitării riscurilor financiare legate de plata prefinanțării, ordonatorul de credite competent poate, pe baza evaluării riscurilor, fie să solicite beneficiarului depunerea unei garanții în avans care să fie echivalentă cu valoarea prefinanțării, cu excepția granturilor de valoare redusă, fie să fracționeze plata în mai multe tranșe.
- 106 În plus, reiese din articolul 6 din Decizia Biroului din 29 martie 2004 că, cu excepția cazurilor în care Biroul decide altfel, granturile se plătesc beneficiarilor ca prefinanțare într-o singură tranșă de 80 % din quantumul maxim al grantului, în termen de 15 zile de la data deciziei de acordare a unui grant. Este permisă prefinanțarea de 100 % a sumei maxime a grantului cu condiția ca beneficiarul să prezinte o garanție de prefinanțare, în temeiul articolului 206 din normele de aplicare a Regulamentului financiar, care să acopere 40 % din grantul acordat.
- 107 Din coroborarea dispozițiilor menționate la punctele 104-106 de mai sus reiese că Parlamentul European dispune de puterea, pe de o parte, de a impune constituirea unei garanții bancare și, pe de altă parte, de a limita quantumul prefinanțării pentru a limita riscul financiar pentru Uniune legat de plata prefinanțării.
- 108 Din examinarea dispozițiilor menționate la punctele 104-106 de mai sus rezultă că Parlamentul dispune de o marjă de apreciere pentru a stabili, pe de o parte, existența unui risc financiar pentru Uniune și, pe de altă parte, măsurile adecvate și necesare pentru protejarea Uniunii împotriva acestui risc. În special, Parlamentul dispune de o marjă de apreciere pentru a decide dacă este necesar să se combine cele două tipuri de măsuri menționate la punctul 107 de mai sus și pentru a determina, dacă este cazul, quantumul prefinanțării.
- 109 În lumina acestor principii trebuie examinate argumentele invocate de reclamantă în cadrul celui de al doilea motiv invocat în susținerea cererii de anulare a deciziei atacate privind exercițiul financiar 2017.
- 110 În primul rând, astfel cum arată Parlamentul în mod întemeiat, trebuie să se constate că articolul 204j din Regulamentul financiar, introdus prin Regulamentul nr. 1142/2014, nu se aplică situației de fapt din prezentul litigiu. Astfel, potrivit articolului 2 din regulamentul menționat, acesta a devenit aplicabil numai de la 1 ianuarie 2017. În orice caz, interpretarea dispoziției menționate invocate de reclamantă este eronată, întrucât din modul său de redactare reiese că Parlamentul poate solicita constituirea unei garanții prealabile atunci când partidul politic în cauză este supus riscului imediat de a se afla în faliment sau în lichidare, iar nu numai atunci când se află deja într-o astfel de situație.
- 111 În al doilea rând, fără a săvârși o eroare, la 12 decembrie 2016, la momentul adoptării deciziei atacate privind exercițiul financiar 2017, Parlamentul a luat în considerare decizia atacată privind exercițiul financiar 2015, adoptată cu numai câteva zile înainte, și anume la 21 noiembrie 2016, care declară neeligibilă suma de 500 615,55 euro și impune rambursarea sumei de 172 654,92 euro. În plus, fără a săvârși vreo eroare, Parlamentul a luat în considerare „avizul suplimentar” al auditorului extern, pe baza informațiilor disponibile, care repune în discuție viabilitatea financiară a reclamantei în lipsa unor resurse proprii suplimentare.

- 112 Pe de altă parte, chiar dacă, în cadrul reuniunii consiliului de administrație al reclamantei din 6 decembrie 2016 și al adunării generale din aceeași zi, au avut loc discuții cu privire la necesitatea de a obține resurse suplimentare în cuantum de 100 000 de euro, procesul-verbal al acestor reuniuni nu furnizează elemente care să permită să se anticipeze în mod rezonabil obținerea acestui cuantum.
- 113 În lumina acestor elemente, trebuie să se concluzioneze că Parlamentul a putut considera, fără a săvârși o eroare vădită de apreciere, că exista un risc financiar pentru Uniune care rezultă din eventuala punere la dispoziția reclamantei a unui grant pentru exercițiul financiar 2017.
- 114 În ceea ce privește argumentul reclamantei referitor la încălcarea dreptului la apărare în ceea ce privește „avizul suplimentar”, care constituie o repetare a celui de al doilea motiv invocat în susținerea cererii de anulare a deciziei atacate privind exercițiul financiar 2017, acesta trebuie respins pentru aceleași motive ca cele prezentate la punctele 87-95 de mai sus.
- 115 Având în vedere cele de mai sus, al doilea motiv invocat în susținerea cererii de anulare a deciziei atacate privind exercițiul financiar 2017 trebuie respins ca nefondat.

Cu privire la pretinsa încălcare a principiilor proporționalității și egalității de tratament

- 116 În cadrul celui de al treilea motiv invocat în susținerea cererii de anulare a deciziei atacate privind exercițiul financiar 2017, reclamanta menționează, pe de o parte, încălcarea principiului proporționalității și, pe de altă parte, încălcarea principiului egalității de tratament.
- 117 În primul rând, reclamanta arată că decizia atacată privind exercițiul financiar 2017 este contrară principiului proporționalității, întrucât Parlamentul ar fi putut avea în vedere măsuri alternative, de exemplu rezilierea acordului de grant în cazul în care beneficiarul este declarat în stare de faliment sau ar fi supus unei proceduri de lichidare sau, alternativ, simpla limitare a prefinanțării la 33 % din valoarea grantului fără cerința unei garanții bancare.
- 118 În al doilea rând, reclamanta invocă încălcarea principiului egalității de tratament prin faptul că Parlamentul a solicitat altor beneficiari, a cărui viabilitate financiară era, de asemenea, în discuție, să propună măsuri de ameliorare a situației lor financiare. Or, deși acest lucru ar fi fost avut în vedere, Parlamentul nu i-ar fi oferit această oportunitate și ar fi decis în mod direct să limiteze cuantumul prefinanțării sale sub rezerva furnizării unei garanții bancare.
- 119 Parlamentul contestă argumentele reclamantei.
- 120 Pe de o parte, trebuie amintit că principiul proporționalității, care se numără printre principiile generale ale dreptului Uniunii, impune ca actele instituțiilor Uniunii să nu depășească limitele a ceea ce este adecvat și necesar pentru realizarea obiectivelor legitime urmărite de reglementarea în cauză, fiind stabilit că, atunci când este posibilă alegerea dintre mai multe măsuri adecvate, trebuie să se recurgă la cea mai puțin constrângătoare (Hotărârea din 11 iunie 2009, Agrana Zucker, C-33/08, EU:C:2009:367, punctul 31).
- 121 Astfel cum s-a arătat la punctele 107 și 108 de mai sus, din dispozițiile aplicabile în speță rezultă că Parlamentul dispune de o marjă de apreciere pentru a determina mai întâi existența unui risc financiar pentru Uniune și, în continuare, măsurile adecvate și necesare pentru protejarea Uniunii de acest risc.
- 122 În cadrul prezentului motiv, reclamanta contestă caracterul necesar al măsurilor adoptate de Parlament, și anume limitarea prefinanțării la 33 % din cuantumul grantului total împreună cu cerința unei garanții bancare.

- 123 Or, trebuie să se constate că măsurile alternative menționate de reclamantă nu ar fi permis protejarea intereselor financiare ale Uniunii în același mod ca măsurile adoptate de Parlament. Astfel, rezilierea acordului de grant în cazul în care beneficiarul este declarat în stare de faliment sau este supus unei proceduri de lichidare nu permite să se asigure că Parlamentul poate eventual să recupereze fondurile acordate. Situația este aceeași în cazul unei simple limitări a prefinanțării la 33 % din valoarea grantului fără cerința unei garanții bancare, care nu poate garanta eventuala recuperare a fondurilor acordate de Parlament.
- 124 În consecință, având în vedere marja de discreție de care dispune Parlamentul pentru a stabili măsurile adecvate și necesare pentru protejarea Uniunii de un risc financiar, critica reclamantei întemeiată pe încălcarea principiului proporționalității trebuie respinsă.
- 125 Pe de altă parte, trebuie amintit că principiul egalității de tratament constituie un principiu general al dreptului Uniunii, a cărui expresie particulară o constituie principiul nediscriminării. Principiul menționat impune ca situații comparabile să nu fie tratate în mod diferit și ca situații diferite să nu fie tratate în același mod, cu excepția cazului în care un astfel de tratament este justificat în mod obiectiv (Hotărârea din 5 iulie 2017, Fries, C-190/16, EU:C:2017:513, punctele 29 și 30).
- 126 În această privință, este necesar să se arate, pe de o parte, că din procesul-verbal al reuniunii Biroului Parlamentului din 12 decembrie 2016, în care a fost adoptată decizia atacată privind exercițiul financiar 2017, reiese că respectivul Birou a adoptat măsuri similare de reducere a riscului financiar privind șapte beneficiari, printre care și reclamanta.
- 127 Pe de altă parte, chiar dacă este corect că, potrivit notelor Secretarului General ale Biroului Parlamentului din 5 septembrie 2016 privind alți beneficiari și din 10 noiembrie 2016 cu privire la reclamantă, Parlamentul a avut în vedere să solicite măsuri de ameliorare a situației lor financiare anumitor beneficiari, această posibilitate a fost avută în vedere pentru toate acestea în cadrul cererilor de grant pentru exercițiul financiar 2017. Pe de altă parte, nu există nicio indicație potrivit căreia Parlamentul ar fi oferit efectiv această posibilitate anumitor beneficiari, dar nu și reclamantei.
- 128 Având în vedere cele de mai sus, trebuie respinsă critica reclamantei întemeiată pe încălcarea principiului egalității de tratament și, prin urmare, al treilea motiv invocat în susținerea cererii de anulare a deciziei atacate privind exercițiul financiar 2017 trebuie respins în totalitate ca nefondat.
- 129 Prin urmare, cererea de anulare a deciziei atacate privind exercițiul financiar 2017 trebuie respinsă ca nefondată.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 130 Conform articolului 134 alineatul (3) din Regulamentul de procedură, în cazul în care părțile cad, fiecare, în pretenții cu privire la unul sau mai multe capete de cerere, fiecare parte suportă propriile cheltuieli de judecată. În speță, întrucât numai cererea de anulare a deciziei atacate privind exercițiul financiar 2015 a fost admisă, în timp ce cererea de anulare a deciziei atacate privind exercițiul financiar 2017 a fost respinsă, trebuie să se decidă ca fiecare parte să suporte propriile cheltuieli de judecată, inclusiv pe cele efectuate în procedura privind măsurile provizorii.

Pentru aceste motive,

TRIBUNALUL (Camera a opta extinsă)

declară și hotărăște:

- 1) **Anulează decizia Parlamentului din 21 noiembrie 2016 prin care se declară neeligibile anumite cheltuieli în vederea unei grant în cadrul exercițiului financiar 2015.**
- 2) **Respinge cererea de anulare a deciziei FINS-2017-13 a Parlamentului din 12 decembrie 2016 privind acordarea unui grant reclamantei în cadrul exercițiului financiar 2017.**
- 3) **Alliance for Direct Democracy in Europe ASBL și Parlamentul European suportă propriile cheltuieli de judecată, inclusiv pe cele aferente procedurii privind măsurile provizorii.**

Collins

Kancheva

Barents

Passer

De Baere

Pronunțată astfel în ședință publică la Luxemburg, la 7 noiembrie 2019.

Semnături